

ВПЛИВ УНІФІКАЦІЇ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ ГУДВІЛУ НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА

*Ю.А. Некіпелова, студентка кафедри обліку, аналізу і аудиту
Л. О. Волощук, к.е.н., доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту
Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса*

На сучасному етапі інтеграції підприємництва постає питання щодо уніфікації стандартів бухгалтерського обліку. Всі події та операції в бухгалтерському обліку відображаються згідно з положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, але за відсутності необхідних норм у П(С)БО, підприємства використовують міжнародні стандарти фінансової звітності МСБО – МСФЗ, які є основою національних стандартів.

Але постає проблема щодо відображення в обліку питань, пов'язаних з придбанням (об'єднанням) підприємств, адже національні стандарти мають розбіжності з міжнародними стандартами. Недосконалою є методика відображення гудвілу при придбанні підприємств, тому вона потребує подальшої уніфікації. Порівняння сутності гудвілу у різних стандартах наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Визначення гудвіла у стандартах бухгалтерського обліку

Стандарт	Визначення
П(с)БО 19 «Об'єднання підприємств»	Гудвіл – перевищення вартості придбання над часткою покупця у справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів та зобов'язань на дату придбання ^[4]
МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»	Гудвіл – актив, який втілює у собі майбутні економічні вигоди, що виникають від інших активів, придбаних в об'єднанні бізнесу, які неможливо індивідуально ідентифікувати та окремо визнати ^[3]
US GAAP, SFAS 142 «Гудвіл та інші нематеріальні активи»	Гудвіл – перевищення вартості придбаного підприємства над вартістю його ідентифікованих активів за вирахуванням зобов'язань ^[1, с. 55]

З таблиці видно, що у стандартах гудвіл, який виникає у разі придбання підприємства визначається як актив. Але, згідно з МСБО 38 «Нематеріальні активи» внутрішньо генерований гудвіл не визначається як актив, оскільки він не є ідентифікованим ресурсом, який контролюється суб'єктом господарювання і який можна достовірно оцінити за собівартістю^[2].

Згідно з П(с)БО 19 гудвіл, який виникає у результаті придбання, відображається в балансі підприємства починаючи з дати придбання й оцінюється на наявність ознак можливого зменшення його корисності в порядку, передбаченому П(с)БО 28 «Зменшення корисності активів». Особливості обліку гудвілу за національними стандартами:

– якщо гудвіл на кінець року не відповідає ознакам активу, то він списується з включенням залишкової вартості до витрат;

– вартість негативного гудвілу списується з одночасним коригуванням нерозподіленого прибутку;

–сума накопиченої амортизації гудвілу списується зі зменшенням його первісної вартості;

–по гудвілу амортизація не нараховується.

Згідно з МСФЗ 3 гудвіл визнається на дату придбання, оцінений як перевищення сукупної суми переданої компенсації, будь-якої неконтрольованої частки в об'єкті придбання та справедливої вартості на дату придбання частки участі в капіталі раніше утримуваної покупцем в об'єкті придбання (при поетапному об'єднанні бізнесу) над сальдо сум на дату придбання ідентифікованих придбаних активів і прийнятих зобов'язань.

До складу гудвілу відносять вартість придбаного нематеріального активу, який не можна ідентифікувати станом на дату придбання, будь-яку вартість, розподілену на статті, які не кваліфікуються як активи на дату придбання.

Для оцінки гудвілу, у разі придбання частки у покупця в об'єкті придбання без передачі компенсації, покупець повинен замінити справедливу вартість на дату придбання його частки в об'єкті придбання на справедливу вартість на дату придбання переданої компенсації. У разі об'єднання двох взаємних суб'єктів господарювання покупець визначає суму гудвілу, застосовуючи справедливу вартість на дату придбання часток участі в капіталі об'єкта придбання замість справедливої вартості на дату придбання часток участі в капіталі покупця, переданих як компенсація. У порівнянні з міжнародними стандартами в положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку не регламентовано, як оцінювати вартість гудвілу та зараховувати його на баланс підприємства.

Проте, саме гудвіл є однією з статей, що відображають розвиток підприємства на засадах інтелектуального капіталу, його об'єктивне відображення в обліку слугуватиме підвищенню інформативності фінансової звітності та її якості, як інструменту оцінки реальної вартості та інтелектуального капіталу підприємства. Отже, уніфікація стандартів бухгалтерського обліку щодо гудвілу має забезпечити віддзеркалення інтелектуальної складової розвитку підприємства у звітності, що є умовою об'єктивної оцінки розвитку підприємництва в умовах інноваційної економіки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Мард М. Дж., Хитчнер Д. Р., Хайден С. Р. Справедливая стоимость в финансовой отчетности: Пер. с англ. – М.: Маросейка, 2010. – 248 с.

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи» [Електронний ресурс]/ Верховна Рада України. - Режим доступу: http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_050

3. Міжнародний стандарт фінансової звітності 3 «Об'єднання бізнесу» [Електронний ресурс]/ Верховна Рада України. - Режим доступу: http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_006

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств від 23 липня 1999 р. за № 499/3792 [Електронний ресурс]/ Верховна Рада України. - Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>